

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. IV. An sit possibile peccatum ex intrinseco prædicato indelebile per
Pœnitentiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

diversam difficultatem, quæ semper & per se nascitur ex destructione prioris boni cui aliud substituitur, nego antecedens. Et sic habetur disparitas manifesta inter exempla allata & Pœnitentiam. Iustitia enim sicut vult conservare Jus illius alterius in bonis fortunæ, & famæ, ita postquam læsum est, vult iterum hoc jus reparare per pecuniæ & famæ restitutionem, & quamvis contingere possit, ut pecunia restitui non possit, sed debeat restitutio fieri in æquivalenti, equo, bove, frumento, &c. hoc tamen est per accidens, & illud quod substituitur, v.g. equus potest commutari in pecuniam per venditionem: item licet per accidens fieri possit, ut restitutio sit difficilior quàm fuisset conservatio juris illius, hoc tamen iterum est per accidens, & non nascitur ex natura furti. Sicut etiam per accidens est, quod quis non possit vitare infamiam in restitutione, sicut potuisset vitare non furando. Jam verò loquendo de Pœnitentia, illa non intendit restituere idem bonum quod per peccatum perditum est, in specie, nam licet intendat restituere Gratiā, hoc tamen non est æquatum & speciale illius objectum, sed difficultas superanda in retractatione prioris beneficii, & in exercitio spontanearum pœnalitatum, loco pœnarum aliarum quæ non sponte essent ferendæ, in eradicatione malæ inclinationis per peccatum commissæ. Item Pœnitentia assumit dolorem, & alias pœnas, ut viles ad placandam indignationem Dei, ne majores pœnas infligat, cum tamen, si peccatum positum non esset, non fuisset ille homo vili pœnæ subeundæ obnoxius, adeoque bonum amissum per peccatum, erat immunitas ab omni pœna, quod est bonum utique diversum à bono commutationis & substitutionis minoris pœnæ in locum majoris. Denique bonum quod Pœnitentia intendit, est imploratio & conciliatio Clementiæ & Misericordiæ divinæ, bonum verò per peccatum amissum, & per evitacionem peccati conservandum, erat amor amicitia & benevolentia: ergo à primo ad ultimum, bonum quod pœnitentia intendit, est diversæ rationis à bono quod per peccatum erat deperditum, & cuius conservatio spectat ad illam virtutem, cui opponebatur peccatum commissum.

Obijcies 5. Si Pœnitentia est Virtus imperativa doloris, & propositi non amplius peccandi, & in ordine ad hos specificatur, & ab illis denominatur Pœnitentia, sequitur hos actus malè vocari à SS. Patribus actus Pœnitentiæ, quia actus imperati ab aliqua virtute, non dicuntur actus illius virtutis, sed soli actus elicit. Respondeo cum Pallavicino, frequentissimum esse, ut tribuantur alicui virtuti actus ab ea solum imperati: v.g. Oratio dicitur esse actus Religionis, cum tamen Oratio in Sententia S. Thomæ sit actus intellectus, actus verò elicit à Religione sunt actus voluntatis, quod si dicas, Orationem esse actum voluntatis, adhuc non est actus elicitus ab habitu Religionis, quia non habet pro objecto formali & motivo cultum Dei sicut habet Religio, sed im-

petrationem beneficii; quod idem procedit in actu voti, cuius objectum formale est obligatio, ipse verò actus voti seu promissionis, est cultus Dei imperatus à Religione propter honestatem objectivam quæ illi inest, & tamen dicitur actus Religionis. Quo sensu etiam Apostolus tribuit Charitati actum Spei & Fidei, dicens, *Charitas omnia credit, omnia sperat.*

Itaque actus elicit ab habitu emendativo peccati, etsi non sint Pœnitentia formalis sicut est dolor formalis, sunt tamen Pœnitentia causalis.

Dices cum quodam Recentiore Hispano: ergo, si Deus ita ordinasset, ut ad delendum peccatum non esset opus alio actu quàm actu fidei, adhuc posset quis dici agere pœnitentiā, si sibi imperaret actum fidei, etiamsi nullum dolorem formalem eliceret, dummodo intenderet delere peccatum, & emendare. R. hanc tandem esse quæstionem de nomine, ut fatetur hic ipse Recentior, de quâ non est contendendum. mihi satis est, posse assignari habitum, cuius speciale objectum sit, emendatio peccati propter difficultatem in hac repertam. Verum autem debeat vocari Pœnitentia, parum interest. Vidimus à S. Thoma ita vocari propter actus quos defacto imperat, qui sunt dolor, propositum, &c. In casu quo peccatum posset deleri sine formali dolore, fortè ille habitus emendativus non esset sortitus nomen Pœnitentiæ, sicut defacto sortitus est. Et ratio disparitatis est, quia imperium actus fidei posset conjungi cum complacentiā, & gaudio de peccato commissio, & ideo non mereretur nomen Pœnitentiæ, actus verò imperans retractationem non potest conjungi cum tali gaudio. Sed de hoc satis.

CONTROVERSIA IV.

*An sit possibile peccatum ex intrinseco
predicatio indelebile per Pœnitentiam.*

900. **Q**uæstioni huic ansam dedit Card. de Lugo qui disput. 8. s. 1. n. 4. obiter proponit argumentum, quo putat probari posse possibilitatem peccati penitus irremissibilis. Argumentum autem est hoc. Ponamus Deum decernere, quod nolit Petro vllum peccatum dimittere, & hoc suum decretum Petro revelare cum obligatione credendi, Petrum autem nolle credere, sicque graviter peccare: hoc peccatum incredulitatis erit essentialiter & intrinsece irremissibile. Probatur. Quia essentialiter pender à vera Dei revelatione: diceret enim: *nolo credere Deum per hæc signa loqui & asserere, se nolle mihi vllum peccatum dimittere.* ergo essentialiter præsupponeret locutionem veram Dei: jam si tale peccatum posset remitti, posset falsificari locutio Dei, cum qua habet essentialem connexionem coexistentiā, atqui impossibile est, revelationem Dei falsificari, quia vel Deus mentiretur, vel haberet erroneum iudicium, quod utrumque repugnat: ergo tale peccatum esset essentialiter irremissibile. Huiusmodi

modi argumenta, desumpta ex revelatione Dei & actu fidei vel peccato opposito, quibus sæpius vtitur Lugo & alij, ad varia paradoxa probanda, sunt molestissima, & niti fallor, plus habent acuminis quam efficacia & soliditatis.

901. DICO. Repugnat peccatum hujusmodi irremissibile. Probatur imprimis ostendendo per instantiam, argumentum Lugonis nimium probare, & involvere contradictionem, adeoque omnibus solvendum esse; deinde afferendo argumenta & rationes quasi à priori, quibus hujusmodi implicantia suaderetur, denique solvendo ipsum argumentum.

Imprimis ergo infringo Lugonis argumentum simili prorsus modo argumentandi, quo tamen evidenter falsum & contradictorium inferitur, & tamen consequentia est inevitabilis, nisi negetur vnum ex principiis assumptis, habentibus eandem veritatis apparentiam quam habent principia Lugonis.

Primo, ponit Lugo possibile esse, quòd Deus universaliter decernat vno indivisibili decreto: *Nolo Petro ullum peccatum dimittere*: hoc principium putat Lugo non posse negari, & rationem reddunt aliqui RR. quia Deus potest edocere creaturam rationalem viatricem de suis Secretis, & abstergere à peccato, modo docendi proportionato viatori elevato, liberè & meritorie tendenti ad salutem, efficacissimo, perfectissimo & maxime meritorio, qui modus consistit in revelatione obscura suorum secretorum & decretorum per fidem divinam credenda. Ità isti RR. Bene est. Pono ego aliud simile, quod ex eodem fundamento negandum non erit. Potest Deus facere hoc decretum. *Nolo Petro remittere ullum peccatum ex illis quæ intrinsecè remissibilia sunt*. hoc inquam multò minus negari poterit, quia est decretum minus universale & illimitatum, nam decretum Lugonis extendit se ad omnia tam remissibilia, quam irremissibilia, meum autem tantum ad remissibilia se extendit: ergo si hoc repugnat, multò magis illud.

Secundò, ponit Lugo, hoc decretum posse Petro revelari revelatione obligante ad credendum, & quidem revelatione essentialiter divinà, hoc est, constante tali apparentiā externā, quæ non possit à Deo permitti, quin Deus per illam apparentiam loquatur. Hoc ipsum & ego pono de meo decreto. Tertio, ponit Lugo, Petrum discredere revelationi, & illum actum incredulitatis essentialiter pendere ab illa revelatione. Hoc totum & ego pono. Videamus, quid inde sequatur. Quaro ex Lugone, an peccatum incredulitatis, quo Petrus dicit: *Nolo credere Deum revelare per hæc signa quòd nolit mihi remittere ullum peccatum in se remissibile*: quaro inquam, an hoc peccatum sit in se intrinsecè irremissibile, necne? Si dicat, esse irremissibile: contra est, quia ex nullo capite habet hanc irremissibilitatem, non quidem ex decreto Dei, quia, ut ponitur in casu Deus nihil statuit, nisi de peccatis remissibilibus,

ergo si hoc peccatum est irremissibile intrinsecè, deberet hæc irremissibilitas aliunde provenire, atqui ex nullo alio capite provenire potest, ut farentur Adversarij. Si verò dicat, esse remissibile: contra est, quia est essentialiter dependens à revelatione essentialiter vera, de non remittendo vilo peccato remissibili: ergo dum ponitur remissibile, arguitur irremissibile, ergo patet, in argumento Lugonis latere aliquam fallaciam.

902. Declaratur amplius per rationem à priori. Decreta Dei libera semper veritatem circa objecta contingentia, hoc est, talia decernunt, quæ si Deus non decerneret, non essent, adeoque non sunt in se necessaria, qualia Deus per decretum liberum vult esse: Deus non habet decretum quo dicat: *nolo per Chymæram*, & multò minus dici potest, Deum decreto reddere chymæram impossibilem. Patet quando Deus decerneret nullum remittendum, tale decretum esset liberum; posset enim Deus non decernere: ergo peccatum quod cernit non remittere, supponitur esse remissibile, sicut, si Deus decerneret non facere Chymæram, supponeretur Chymæra factibilis, & eorumque factibilis non est, omnes supponunt, Deum posse facere Decretum quo dicat: *Nolo facere chymæram*. procederet enim hujusmodi decretum ex Scientia simplicis intelligentie de impossibilitate chymære, adeoque diceret: quia nemo non posse facere chymæram, ideo nolo eam facere, quod esset decretum ridiculum & inopportunitum, sicut fuit illa nolitio, quæ vulpes nolit pira, quia habere non potuit. Ergo, si rectè consideretur, omne peccatum quod est decretum divini decreti nolentis remittere peccatum, debet esse intrinsecè remissibile: ergo debet esse tale decretum quale nos posuimus: cum ergo inde deduxerim, peccatum infidelitatis insequens tale decretum fore simul remissibile & irremissibile, sequitur, latere implicantiam negregato seu complexo ex his tribus: ex decreto Dei de non remittendo peccato vilo, ejus revelatione, & subsequente peccato essentialiter conexo cum illo decreto.

Respondent aliqui RR. factā revelationem negante remissionem peccatorum, posset bene successivè peccare cum actuali notitiā & relatione ad revelationem istam, vel absque recordatione & actuali reflexione ad eam, adeoque quomodo posset committere peccata intrinsecè remissibilia & remissibilia, ideo dici potest, Deum ipsā nolle remittere tam remissibilia, quam remissibilia, & revelare generationem nolitionem tam remissionis tam possibilem quam impossibilem, hoc modo faciendo revelationem extenuat terminis generalibus præcipientibus, peccatum occasione homini committendi peccatum intrinsecè essentialiter irremissibile. Porro dicitur isti est necessitas Dei & infinita perfectio ponere nolle impossibilia, & actualiter odisse omnia & voluisti

voluntatis, quod ad longum probant, cum nihil plane faciat ad rem, quia plus non probant, quam simplicem displicentiam de his omnibus, cum deberent probare voluntatem practicam impedivam impossibilem ne existant; de quo decreto est sermo in presenti, ut constet, & constabit iterum ex dicendis. Itaque

Responsio hæc imprimis ferit suos auctores aperte. Docent enim isti RR. sibi videri, quod defecto peccatum Angelorum fuerit peccatum essentialiter irremissibile, quia dependebat à revelatione Dei de tali peccato nunquam dimittendo: hæc sanè revelatio (si fuisset) fuisset de peccato determinato, & non generale: atqui decretum de determinato peccato non dimittendo, debet esse decretum practicum absterrens à tali peccato, & consequenter de peccato remissibili, ut hi ipsi RR. in sua responsione supponunt: ergo doctrina horum RR. sibi non cohæret. Deinde data responsio non procederet in casu quo Deus revelaret Petro, v. g. quod Turca intra centum annos exterminabitur, & simul adderet, quod si Petrus hoc nollet credere, nollet illi hoc peccatum incredulitatis unquam dimittere: in hoc, inquam, casu peccatum incredulitatis esset intrinsicè irremissibile, & tamen de hoc solo procederet decretum Dei: ergo ex fundamento adversariorum sequitur, quod Deus posset habere & manifestare decretum determinatum de non faciendâ Chymæra, hoc autem esse absurdum, & fatetur tacite adversarij, & vel in de patet, quia ineptè ageret Deus, docendo hominem aliquid, quod nemo nisi stultus ignorare potest, tale autem est: Deum nolle facere chymæras.

Præterea indignum planè Deo est, revelare in genere decretum de non faciendis aliquibus, inter quæ sint aliqua factibilia, aliqua non factibilia: quis enim non exploderet eum, qui, Deo revelante, se extra hunc mundum nihil produxisse, hanc revelationem ita interpretaretur, quod Deus revelaverit suum decretum generale, quo decrevit extra hunc mundum nec possibile nec impossibile quidquam creare: sed quæso, quare talis meretur explodi? nunquid ideo, quia quando Deus dicit, se aliquid non fecisse, aut nolle facere, censetur ab omnibus ratione præditis loqui de eo quod facere posset? Itaque de impossibilibus Deus non revelat se ea nolle facere, sed, se ea facere non posse, ex quo quivis sanæ mentis infert: ergo ea non vult voluntate necessariâ. e contra quando Deus dicit, se aliquid nolle, ab omnibus supponitur, quod liberè nolit, & posset velle. Ratio est, quia quidquid Deus generaliter dicitur nolle, posset Deus revelare, & distributivè per singula affirmare, se nolle id facere, & quidem unum sicut alterum, alioquin deceptorie loqueretur & æquivocaret: atqui de peccatis remissibilibus diceret, se ea liberè nolle remittere, de irremissibilibus autem non posset dicere, se ea liberè nolle: ergo non potest de remissibilibus & irremissibilibus generaliter loqui & dicere, se ea nolle remittere.

903. Ad argumentum ergo, Lugonis respondendum est, & simpliciter negandum, posse Deum generaliter & in confuso revelare revelatione essentialiter divinâ, se Petro v. g. nullum peccatum remissurum esse, faciendo illi potestatem peccandi dependentem ab hac ipsa revelatione, & sic committendi peccatum essentialiter irremissibile: sed revelatio deberet semper procedere de peccatis independentibus à revelatione tali, & distributivè enumerabilibus, & intrinsicè remissibilibus. Hanc responsionem dare debent ipsi adversarij imprimis in casu supra posito, quo Deus revelaret, se nullum peccatum remissibile remissurum, quia alioquin sequeretur posse dari peccatum quod simul esset & non esset remissibile, ut supra demonstratum est. Secundò, hanc responsionem dare debent adversarij, si quis ex modo illorum argumentandi vellet probare, posse dari peccatum essentialiter impunibile, quod ipsi meritò fatentur esse impossibile, cum de conceptu peccati sit, facere reum pœnæ, utique pœnæ possibilis. Argumentum autem facile quisque formaverit. Si Deus revelet Petro, se nullum illius peccatum puniurum: & Petrus dependenter ab hac revelatione peccaret, tale peccatum esset essentialiter impunibile, alioquin posset falsificari revelatio. Respondendum, inquam, est, sicut rectè nuper aliqui Recentiores responderunt, vel talem revelationem non fore essentialiter divinam, vel non se extendere ad peccata dependentia à tali revelatione.

Recentiores autè adducti pro confirmatione sui peccati irremissibilis, ausi sunt docere, defecto dati in damnatis huiusmodi peccata irremissibilia, & hoc putarunt esse evidens ex hoc discursu. Damnati enim eliciunt acerbissimum odium Dei, cuius motivum formale est actualis perpassio pœnæ æternæ, actualis necessitas æternæ desperationis, actualis immersio in abyssum calamitatis sempiternæ; & hæc omnia quatenus intuitivè cognita, & intuitivè actualiter habita, sunt motivum formale: sed est impossibile elicere acerbissimum hoc odium Dei propter hoc motivum formale, quatenus intuitivè cognitum & intuitivè habitum, nisi ab homine damnato, cui nullum peccatum remitti potest: ergo istud odium Dei est intrinsicè essentialiter irremissibile, cum intrinsicè & essentialiter sit actus damnati, proportionatus & commensuratus intrinsicè & essentialiter intuitivæ repræsentationi talis motivi formalis, & intuitivæ actuali perpassioni ejusdem motivi. Hæc illi, sine omni auctoritate (nam Lugo nullum irremissibile peccatum defecto agnovit, imò etiam de possibili potiùs dubitativè quàm assertivè locutus est) & sine veritate. Supponunt in suo discursu, quod odium Dei in damnatis procedat ex cognitione metaphysicè evidente, de perpetuandis tormentis per totam æternitatem ex libero Dei decreto, quod est falsissimum; unde enim per metaphysicam evidentiam illis innoscit divinum decretum? Experientia præfens

O o o o

& in

